

PRAVILNIK

O NAČINU ISPITIVANJA TIPRA MERILA ZA POJEDINE VRSTE MERILA

("Sl. glasnik RS", br. 22/2012)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način na koji se vrši ispitivanje tipa merila za merila za koja je obavezno izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila.

Član 2

Merila za koja je obavezno izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila su merila određena pravilnikom kojim su propisane vrste merila za koje je obavezno overavanje.

Član 3

Ispitivanje tipa merila obuhvata sistematsko proučavanje i ispitivanje svojstava jednog ili više primeraka identifikovanog tipa merila čiji su rezultati sadržani u izveštaju o ispitivanju u cilju određivanja da li je taj tip merila usklađen sa propisanim tehničkim i metrološkim zahtevima i da li je pogodan za upotrebu u propisanoj oblasti na takav način da se očekuje da daje pouzdane rezultate merenja u određenom vremenskom periodu, odnosno da li za takav tip merila može da se izda uverenje o odobrenju tipa merila.

Član 4

Isti tip merila predstavljaju merila koja proizvodi određeni proizvođač i koja:

- 1) su identična po dizajnu, materijalu, komponentama i mernim opsezima, ali se površno razlikuju po drugim nemetrološkim karakteristikama;
- 2) se razlikuju po mernom opsegu, pod uslovom da su sačuvana svojstva merila u granicama dozvoljenih grešaka;

3) sadrže formalno identične komponente ili materijale dobijene od različitih snabdevača i različitim tehnikama proizvodnje, pod uslovom da različiti izvori snabdevanja i različite tehnike proizvodnje ne utiču na propisane metrološke karakteristike merila.

Različite tipove merila predstavljaju naizgled identična merila, za koja se pretpostavlja da ih proizvode različiti proizvođači i za koja zahtev za odobrenje tipa merila podnose različiti domaći proizvođači, ovlašćeni uvoznici, odnosno ovlašćeni distributeri stranog proizvođača merila (u daljem tekstu: Podnosilac zahteva).

Član 5

Ispitivanje tipa merila vrši se po pisanom zahtevu Podnosioca zahteva, koji sadrži:

- 1) poslovno ime i sedište Podnosioca zahteva;
- 2) poslovno ime, sedište i oznaku proizvođača merila;
- 3) akt kojim strani proizvođač potvrđuje da je Podnosilac zahteva ovlašćeni uvoznik, odnosno ovlašćeni distributer merila za koje se podnosi zahtev;
- 4) naziv merila, u skladu sa pravilnikom kojim se propisuju vrste merila za koje je obavezno overavanje;
- 5) podatke o nameni merila;
- 6) podatke o tipu merila;
- 7) osnovne metrološke karakteristike merila (merni opseg, klasa tačnosti, referentni uslovi upotrebe merila i dr.);
- 8) naziv metrološkog propisa kojim se uređuju tehnički i metrološki zahtevi i u skladu sa kojim se vrši ispitivanje tipa merila;
- 9) tehničku dokumentaciju o merilu;
- 10) prethodna uverenja o odobrenju tipa merila koje su izdali nadležni organi u vezi sa merilom za koji se podnosi zahtev, odnosno akt kojim se odbija izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila, ako je to primenljivo;

- 11) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi u skladu sa zakonom;
- 12) drugu dokumentaciju kojom se dokazuju navodi iz zahteva;
- 13) druge podatke radi bliže identifikacije merila.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavlja se potreban broj uzoraka merila, u zavisnosti od vrste i principa rada merila čiji se tip ispituje.

Zahtev za ispitivanje proširenja primene tipa merila, pored podataka iz stava 1. ovog člana, sadrži i službeni oznaku odobrenog tipa merila, kao i dokumentaciju o izmeni, odnosno prepravci merila, a uz zahtev se dostavlja i potreban broj uzoraka izmenjenog, odnosno prepravljenog merila u zavisnosti od vrste izmene, odnosno prepravke merila čiji se tip ispituje.

Član 6

Tehnička dokumentacija o merilu iz člana 5. stav 1. tačka 9) ovog pravilnika sadrži naročito:

- 1) klasu tačnosti, odnosno granice dozvoljenih grešaka merila;
- 2) merne opsege, odnosno nazivne vrednosti merila;
- 3) referentne uslove upotrebe;
- 4) detaljan opis merila, koji uključuje opis svojstava konstrukcije, izrade, montaže, podešavanja i rada merila;
- 5) sklopni crtež, kinematsku šemu i šemu spajanja posebnih delova (ako je primenljivo), fotografije merila, uputstva za ugradnju i pripremu merila za upotrebu, uputstva za održavanje i popravku;
- 6) opis rada merila;
- 7) podatke o softveru za merila koja kontroliše softver i na osnovu kojih se mogu identifikovati zahtevi koji se odnose na softver;

8) opis načina promene metroloških parametara merila i načina zaštite od neovlašćene promene tih parametara;

9) predlog natpisa i oznaka na merilu;

10) rezultate ispitivanja obavljenih od strane akreditovanih laboratorija, odnosno drugih imenovanih tela, ako je primenljivo.

Član 7

U zavisnosti od svrhe i obima, ispitivanje tipa merila sprovodi se kao:

1) kompletno;

2) delimično;

3) ponovno;

4) ispitivanje proširenja primene tipa.

Kompletno ispitivanje tipa merila vrši se kada tip merila nije bio ranije ispitivan i sastoji se od ispitivanja svih metroloških i tehničkih karakteristika da bi se utvrdilo da je taj tip merila usaglašen sa važećim propisima i da se može očekivati da primerci tipa rade ispravno.

Delimično ispitivanje vrši se kada je tip izmenjen tako da je očekivano da te izmene utiču samo na njegove određene karakteristike i sastoji se od ispitivanja samo ograničenog broja izabranih karakteristika tipa merila, da bi se utvrdilo da je izmenjeni tip merila usaglašen sa važećim propisima.

Ponovno ispitivanje tipa merila vrši se u toku važenja uverenja o odobrenju tipa, odnosno nakon prestanka važenja uverenja o odobrenju tipa, kada važne informacije, koje mogu bitno uticati na svojstva odobrenog tipa merila, dobijene na osnovu upotrebe, rezultata redovnih overavanja, odnosno metrološkog nadzora tog merila postanu poznate podnosiocu zahteva ili Direkciji za mere i dragocene metale, odnosno imenovanom telu.

Ponovno ispitivanje može biti kompletno ili delimično u zavisnosti od nedostataka koji su otkriveni i vrši se na način koji omogućava da se utvrdi da li je merilo podesno za upotrebu u

propisanoj oblasti, odnosno da li je merilo u skladu sa odobrenim tipom merila, a radi potvrđivanja, izmene, odnosno povlačenja već izdatog uverenja o odobrenju tipa merila.

Ispitivanje proširenja primene tipa merila se sprovodi kod tipa merila koje je snabdeveno važećim uverenjem o odobrenju tipa merila, u cilju dobijanja osnova za odobravanje predloženih proširenja.

Član 8

Ispitivanje tipa merila obuhvata:

- 1) ispitivanje metroloških karakteristika i izbor ispitnih tačaka;
- 2) ispitivanje tehničkih karakteristika;
- 3) administrativni pregled.

Ispitivanje metroloških karakteristika obuhvata ispitivanje propisanih karakteristika merila, dok se izbor ispitnih tačaka vrši prema propisima kojima se uređuju zahtevi za pojedine vrste merila.

Ispitivanje tehničkih karakteristika sprovodi se prema propisima kojima se uređuju zahtevi za pojedine vrste merila.

Administrativni pregled obuhvata proveru podesnosti tipa merila za određenu namenu.

Član 9

O izvršenim ispitivanjima tipa merila sačinjava se izveštaj o ispitivanjima, koji sadrži, naročito:

- 1) podatke o podnosiocu zahteva i proizvođaču merila;
- 2) naziv metrološkog propisa kojima se uređuju tehnički i metrološki zahtevi i u skladu sa kojim je izvršeno ispitivanje tipa merila;
- 3) podatke o uzorcima koji su ispitani, mestu i datumu ispitivanja;

- 4) rezultate ispitivanja;
- 5) podatke o metrološkoj sledivosti;
- 6) podatke o osoblju i laboratorijama koje su obavile ispitivanja;
- 7) datume obavljanja ispitivanja.

Član 10

Po izvršenom ispitivanju tipa merila ispitani uzorci merila vraćaju se Podnosiocu zahteva, koji je obavezan da ih čuva i da ih čini dostupnim Direkciji za mere i dragocene metale, odnosno imenovanom telu koje je izdalo uverenje o odobrenju tipa merila.

Član 11

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu na koji se vrši ispitivanje tipa merila ("Službeni list SRJ", broj 14/95).

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".